

RIS3 στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Κατευθύνσεις στρατηγικής έρευνας και
καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση

εξειδίκευση - καινοτομία για όλους - εκ των κάτω

Ομάδα Εμπειρογνομόνων

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γ.Δ. Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής

Συνάντηση Εργασίας RIS3, ΕΔΑ Θεσσαλίας

24 Απριλίου 2013

1.1. Εισαγωγή

Δομή της παρουσίασης

1. Εισαγωγή

1.1. Σκεπτικό και στόχοι της παρουσίασης

1.2. Σχετικά με τις στρατηγικές RIS3

2. Σχεδιασμός στρατηγικής RIS3 την Περιφέρεια Θεσσαλίας

2.1. Επιλογές έξυπνης εξειδίκευσης

2.2. Πολιτική καινοτομίας

2.3. Πολιτική clusters

2.4. Πολιτική για ΤΠΕ, ψηφιακά δίκτυα, e-υπηρεσίες

2.5. Διακυβέρνηση της στρατηγικής RIS3

Στόχος

Η παρουσίαση αφορά στο σχεδιασμό της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3).

Απευθύνεται στην τοπική και περιφερειακή διοίκηση, σε επιχειρήσεις, πανεπιστήμια, μη κυβερνητικούς οργανισμούς, στους φορείς της λεγόμενης τετραπλής έλικας καινοτομίας της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Η Ομάδα Εμπειρογνομώνων της DG REGIO

- Έχει στόχο να βοηθήσει το σχεδιασμό και την αξιολόγηση της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3)
- Δεν εκπονεί τη στρατηγική, ούτε ορίζει τις βασικές επιλογές ΕΕ
- Δεν υποκαθιστά τις ομάδες τεχνικής υποστήριξης, αλλά φέρνει στην επιφάνεια προβλήματα και προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπισθούν.

1.2 Οι στρατηγικές RIS3

Στρατηγικές RIS3 - Ορόσημα

Μια στρατηγική RIS3 πρέπει:

- Να προσδιορίζεται σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της **περιοχής** αναφοράς,
- Προωθεί τη διαδικασία της «**επιχειρηματικής ανακάλυψης**» για έξυπνη εξειδίκευση,
- Να εξασφαλίζει **κρίσιμη μάζα** στις δραστηριότητες παραγωγής και καινοτομίας,
- Να έχει **εξωστρεφή** / εξαγωγικό προσανατολισμό (outward- looking),
- Να συνεκτιμά τις εξελίξεις στο άμεσο **μέλλον** (future-oriented).

Προστιθέμενη αξία RIS3

- **Ανανέωση** παραδοσιακών κλάδων με τον προσανατολισμό σε δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και νέες market niches,
- Εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων με την υιοθέτηση και διάδοση νέων τεχνολογιών,
- Τεχνολογική διαφοροποίηση από υφιστάμενες εξειδικεύσεις σε συναφή προϊόντα και υπηρεσίες,
- **Ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων** μέσω ριζικής τεχνολογικής ανανέωσης και ανατρεπτικής καινοτομίας, και
- Αξιοποίηση **νέων μορφών καινοτομίας**, όπως ανοικτή καινοτομία, καινοτομία από τους χρήστες, κοινωνική καινοτομία, καινοτομία στις υπηρεσίες.

Στάδια για τη στρατηγική RIS3

Η επεξεργασία και διατύπωση μιας σ. RIS3 περιλαμβάνει:

1. Ανάλυση του περιφερειακού πλαισίου και των δυνατοτήτων για καινοτομία.
2. Δημιουργία υγιούς δομής διακυβέρνησης και λήψης αποφάσεων εκ των κάτω, **χωρίς αποκλεισμούς**.
3. Παραγωγή ενός κοινού οράματος για το μέλλον της περιοχής,
4. Επιλογή ενός περιορισμένου αριθμού προτεραιοτήτων για την περιφερειακή ανάπτυξη,
5. Δημιουργία του κατάλληλου συνδυασμού πολιτικών, έργων και δράσεων υποστήριξης της καινοτομίας.
6. Δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης.

2.1. Έξυπνη εξειδίκευση

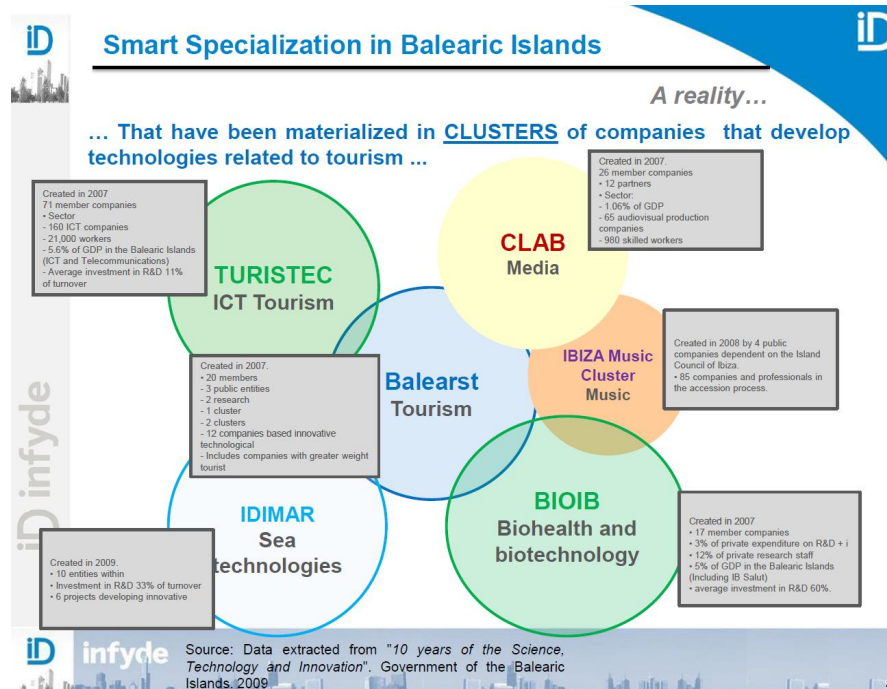
Έξυπνη εξειδίκευση

Είναι:

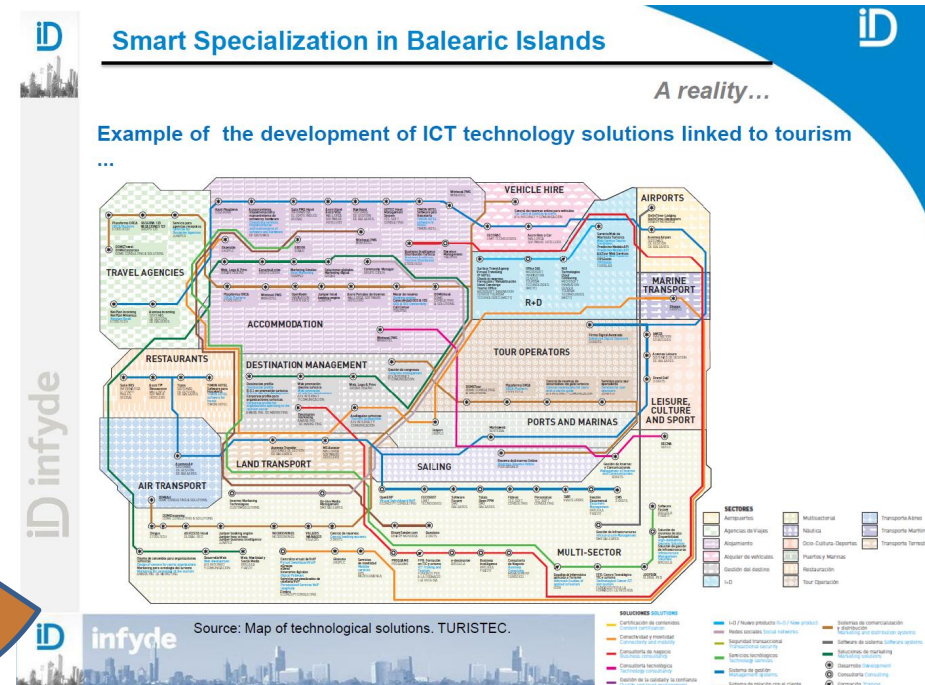
- Εντοπισμός και επιλογή για υποστήριξη παραγωγικών κλάδων για **διαφοροποίηση / εξαγωγές**
- Υποστήριξη του μετασχηματισμού της περιφερειακής οικονομίας μέσω μιας διαδικασίας «**επιχειρηματικής ανακάλυψης**» ευκαιριών στη διεθνή αγορά
- Στρατηγική για επιλεγμένα **έργα και δράσεις καινοτομίας** σε κάθε Περιφέρεια.
- Διπλή μεγάλη συγκέντρωση: (1) πόρων σε μικρό αριθμό κλάδων, και (2) έργων σε μεγάλα έργα.

Σε «μονο-τομεακές» περιφέρειες η ΕΕ είναι απλούστερη

Η περιφέρεια **προσδιορίζει**
δυνατότητες διαφοροποίησης σε
σχέση με τον κυρίαρχο τομέα

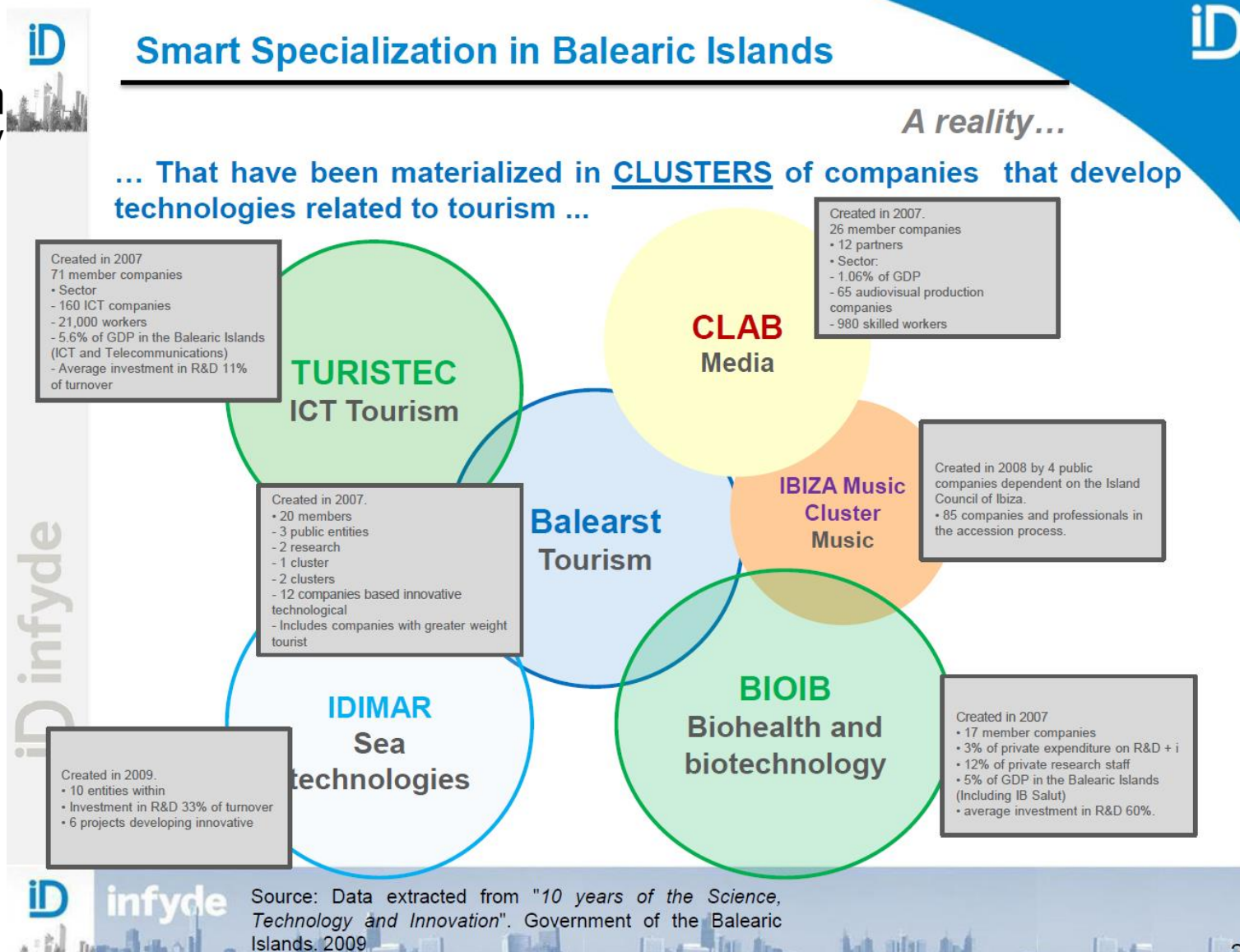

Εντοπίζει **τεχνολογικές και μη**
τεχνολογικές καινοτομίες
που θα στηρίξουν τη διαφοροποίηση
/ διεθνοποίηση των κλάδων που
επιλέχθηκαν

Βαλεαρίδες νήσοι, Ισπανία

- Ο τομέας του τουρισμού είναι κινητήρια δύναμη της οικονομίας των Βαλεαρίδων.
- Περιφερειακή πολιτική ανάπτυξης βασισμένη σε ΕΤΑΚ που συμβάλλει στην τεχνολογική αναβάθμιση του δραστηριοτήτων γύρω από τον τουρισμό
- Ολοκληρώνει πολλές τεχνολογίες.
- Οδηγεί στην ανάπτυξη εξειδικευμένων δραστηριοτήτων έντασης γνώσεων.

Balearídes nýsói: Τουρισμός και ΤΠΕ

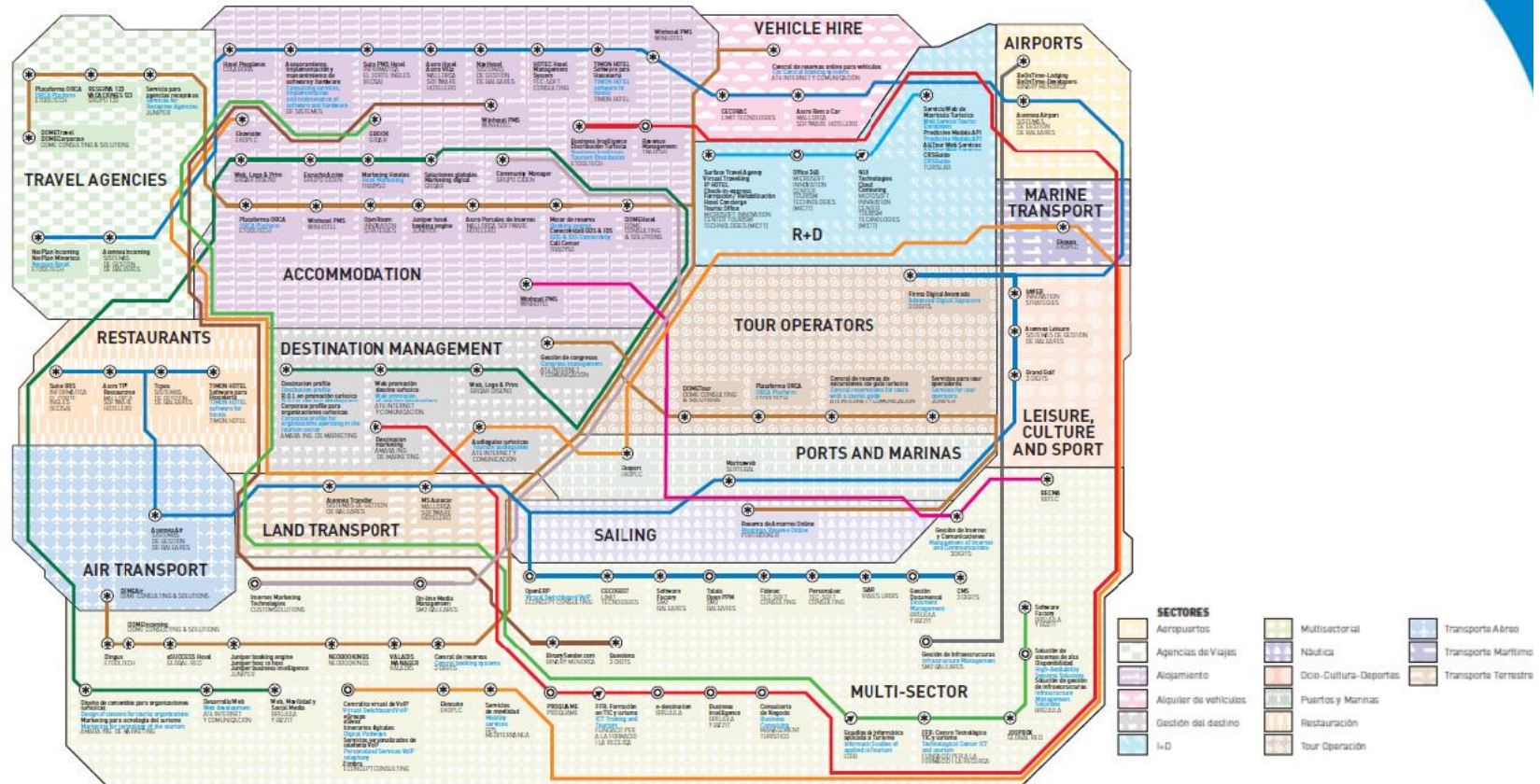
Smart Specialization in Balearic Islands

A reality...

Example of the development of ICT technology solutions linked to tourism

...

Source: Map of technological solutions. TURISTEC.

infyde

Έξυπνη εξειδίκευση στη Θεσσαλία ???

Από την οπτική των συστημάτων καινοτομίας, στην Ελλάδα, μπορούμε να διακρίνουμε **4 τύπους περιφερειών**:

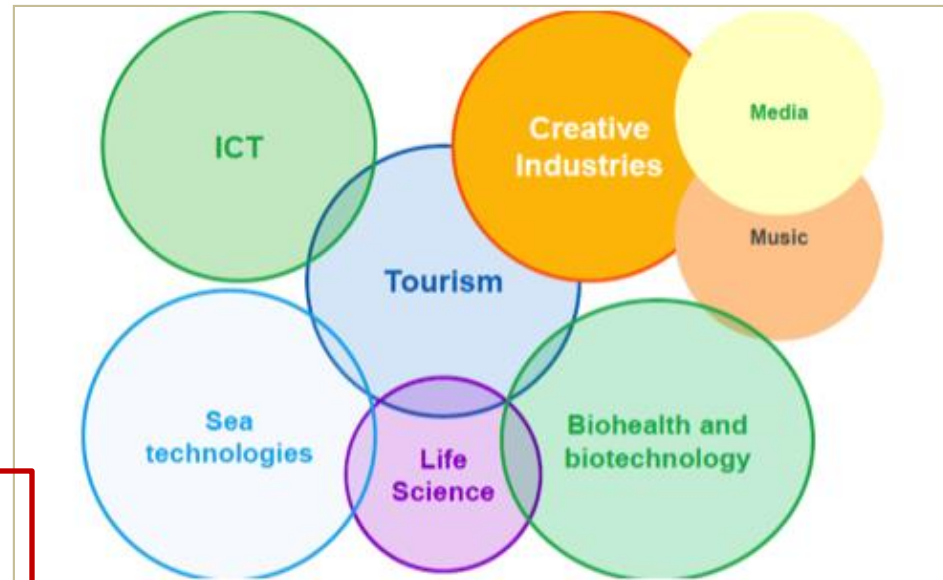
- Περιφέρειες με αναπτυσσόμενες ικανότητες έρευνας και τεχνολογίας (**Αττική, Δυτική Ελλάδα, Κεντρική Μακεδονία, Κρήτη**)

- Περιφέρειες με υψηλή ικανότητα παραγωγής και μέσο – χαμηλό επίπεδο μεταποίησης (**Στερεά Ελλάδα, Δυτική Μακεδονία, Ανατολική Μακ.-Θράκη**)

- Περιφέρειες με μεγάλες δυνατότητες στον τομέα του τουρισμού (**Νότιο Αιγαίο, Βόρειο Αιγαίο, Ιόνια Νησιά**) και εξαιρετικά χαμηλή καινοτομία

- Περιφέρειες με μεγάλο πρωτογενή, παραδοσιακούς κλάδους μεταποίησης, και δυναμικό καινοτομίας σε ορισμένα προϊόντα (**Ήπειρος, Θεσσαλία, Πελοπόννησος**).

Σε κάθε τύπο περιφέρειας πρέπει να προσδιορισθεί ο καλύτερος συνδυασμός κλάδων για ενίσχυση

Παραγωγική εξειδίκευση στη Θεσσαλία

	Industry	Rank in Europe	Specialisation	Employment
1	Manufacture of structural metal products	1	2.91	5 687
2	Manufacture of cement, lime, plaster	4	13.04	1 674
3	Maintenance and repair of office, accounting and computing machinery	4	3.48	761
4	Preparation and spinning of textile fibres	5	7.86	1 687
5	Provision of services to the community as a whole	6	3.51	13 145
6	Adult and other education	7	2.80	5 593
7	Growing of crops; market gardening; horticulture	8	11.33	52 425
8	Veterinary activities	10	2.37	655
9	Farming of animals	11	4.88	7 132
10	Repair of personal and household goods	15	2.44	926
11	Architectural and engineering activities and related technical consultancy	17	1.71	6 198
12	Processing and preserving of fruit and vegetables	17	4.28	1 825
13	Manufacture of dairy products	20	3.02	1 895
14	Secondary education	20	2.33	10 510
15	Maintenance and repair of motor vehicles	26	1.61	4 403
16	Quarrying of stone	26	3.10	549
17	Manufacture of beverages	28	2.11	1 684
18	Site preparation	32	2.08	1 786
19	Manufacture of other textiles	38	2.03	779
20	Forestry, logging and related service activities	48	2.09	1 019

Ερωτήματα για συζήτηση

- Οι βασικοί οικονομικοί τομείς της περιφέρειας έχουν **κρίσιμη μάζα απασχόλησης**, προστιθέμενη αξίας και εξαγωγών?
 - Παρουσιάζουν **ανταγωνιστικό πλεονέκτημα** σε Ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο?
 - Ποιες κορυφαίες επιχειρήσεις** βρίσκονται στην περιφέρειά σας? Ταιριάζουν με το πρότυπο περιφερειακής οικονομικής εξειδίκευσης?
 - Ποιοι τομείς είναι περισσότερο ανοιχτοί στη διεθνοποίηση?**
 - Ποιοι τομείς της οικονομίας στην περιφέρειά σας είναι οι **πλέον καθοδηγούμενοι από τη γνώση** (π.χ. ποιοι έχουν τα μεγαλύτερα μερίδια σε επενδύσεις ή προσωπικό Ε&Τ?
- **ΣΥΣΤΑΣΗ: CROSS-SECTORAL ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΙΔΙΩΣ ΜΕ ΤΠΕ, ΚΑΙ ΕΜΦΑΣΗ ΣΕ ΕΞΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**

Τεχνολογική εξειδίκευση στη Θεσσαλία

● Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, εντυπωσιακή βελτίωση την τελευταία δεκαπενταετία (1996: 31 δημοσιεύσεις – 2010: 452, 5,2% δημοσ. Ελλάδος). Κύρια πεδία ιατρική και επιστήμες υγείας, φυσικές επιστήμες, επιστήμες μηχανικού, περιορισμένα επιστήμες σχετικά με τον αγροτικό τομέα.

● ΤΕΙ Λάρισας, στην 4^η θέση μεταξύ των ελληνικών ΤΕΙ. Κύρια πεδία: φυσικές επιστήμες, μηχανική, τεχνολογία, επιστήμες αγροτικού τομέα.

● ΕΚΕΤΑ-Θεσσαλίας: Μηχανοτρονική, Αγροτεχνολογία, Βιοιατρική, Κινησιολογία. Μεγάλη εξάρτηση από ΑΕΙ

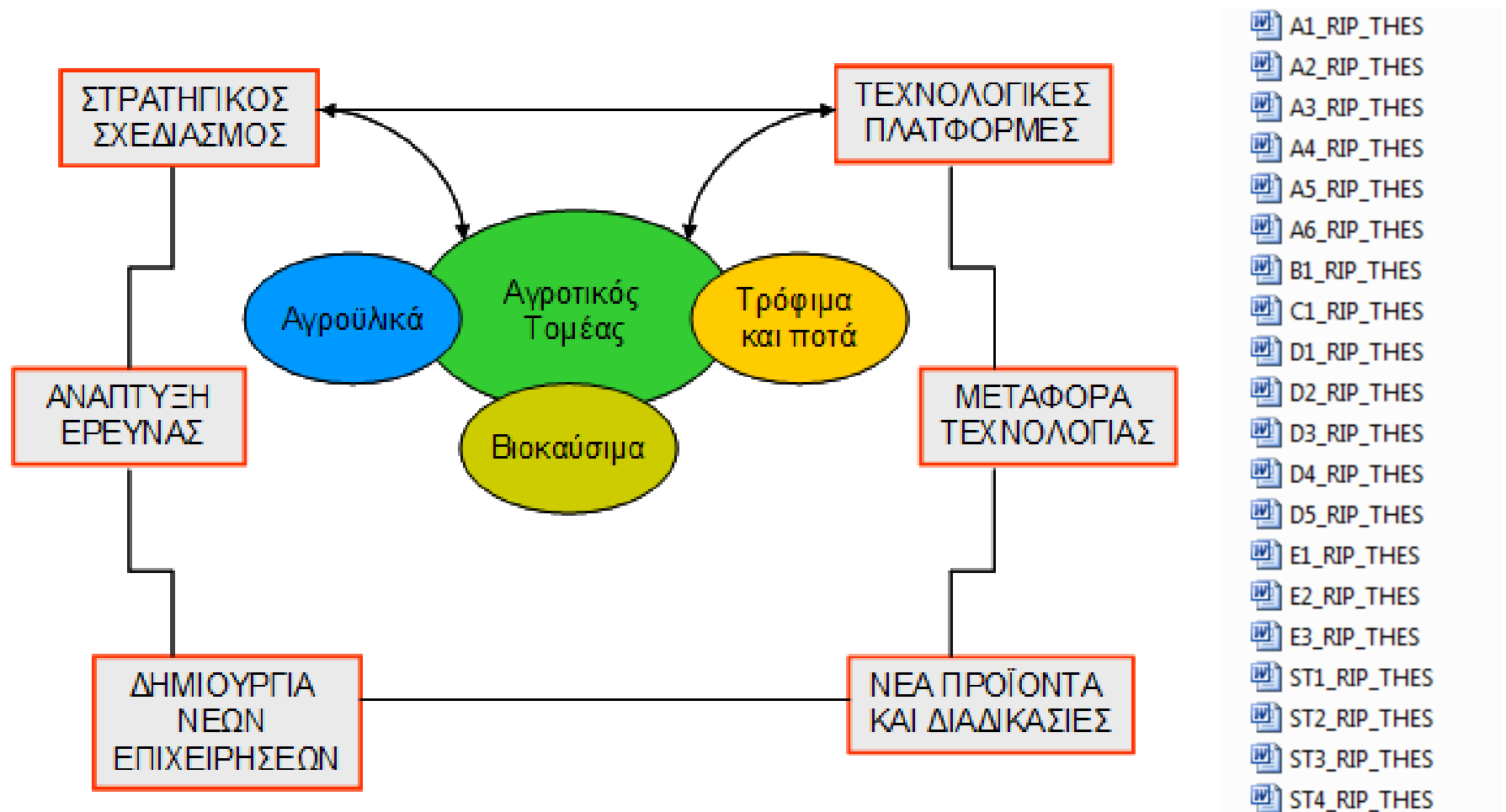
● **Θεσσαλία, περιφέρεια αφομοίωσης γνώσεων, με υψηλό επίπεδο καινοτόμου επιχειρηματικότητας, αλλά πολύ χαμηλή τεχνολογική καινοτομία, επιχειρηματική Ε&Α, και κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών.**

● Περιορισμένη διασύνδεση ΑΕΙ και τοπικών επιχειρήσεων.

Ερωτήματα για συζήτηση

- Είναι επαρκή τα κύρια ιδρύματα (πανεπιστήμια, κέντρα Έρευνας και Τεχνολογίας, κέντρα καινοτομίας και σχεδιασμού) που βρίσκονται στην περιφέρειά σας **για να καλύψουν τις ανάγκες** τεχνολογίας της οικονομίας?
- **Πώς θα εξασφαλισθούν οι τοπικές ανάγκες για τεχνολογία και καινοτομία?** Μπορούν οι υφιστάμενοι οργανισμοί να αναλάβουν την υποστήριξη της τοπικής παραγωγής?
- Οι **εξειδικεύσεις τους** ανταποκρίνονται στην περιφερειακή οικονομική εξειδίκευση?
- Ποιες **αναδυόμενες νέες επιστημονικές** δυνατότητες (άλλες από τις προαναφερόμενες) μπορούμε να εντοπίσουμε στην περιφέρεια?
- Ποιες (μεγάλες) **σημαντικές ερευνητικές υποδομές** και κέντρα δημιουργικότητας είναι εγκατεστημένα στην περιφέρειά σας?

Έξυπνη εξειδίκευση στη Θεσσαλία: ΠΠΚΘ

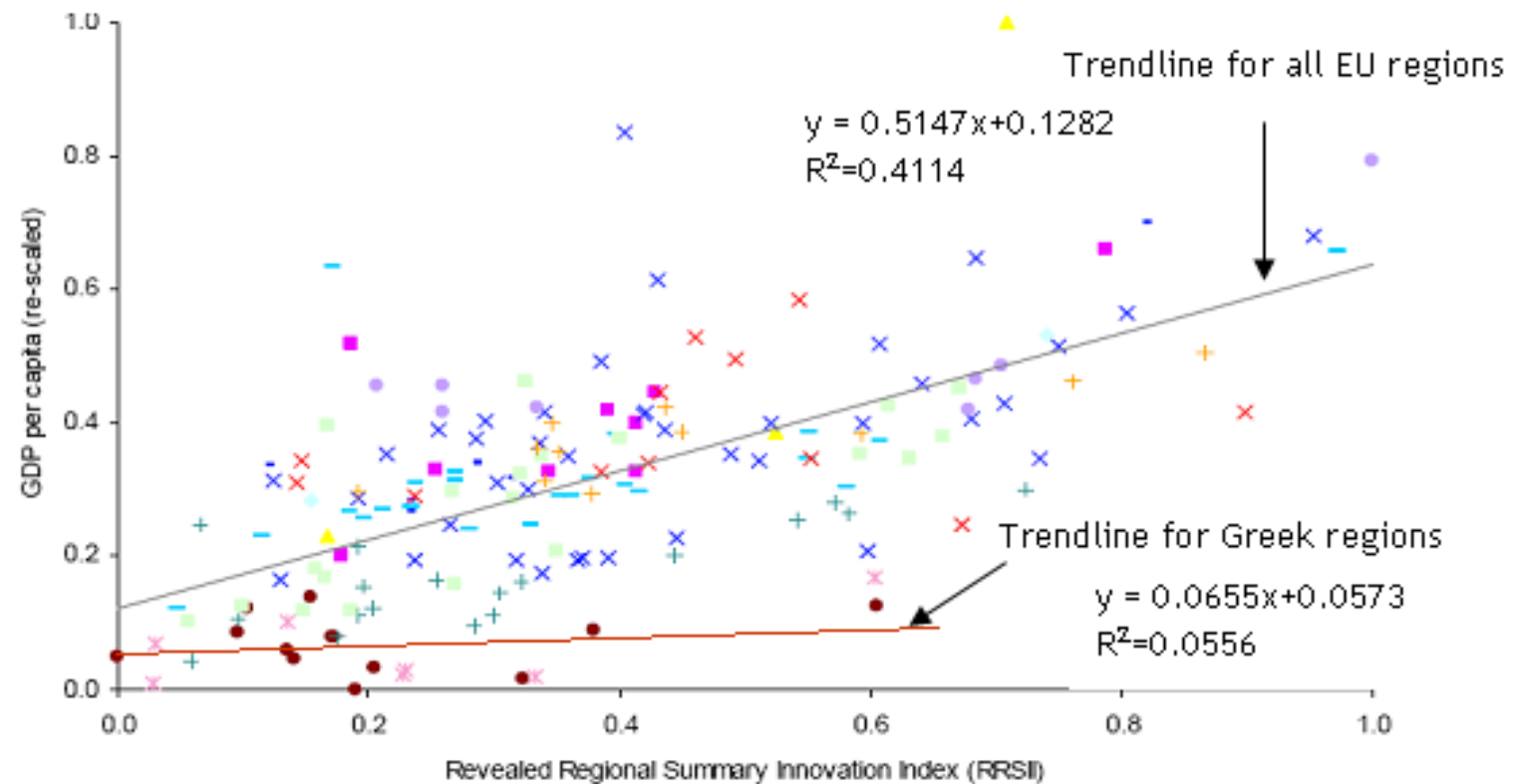
2.2. Πολιτική καινοτομίας

Κύρια πρόκληση: Καινοτομία στον ιδιωτικό τομέα

RRSII – 2006 EU: 0,90 – 0,01	Σύνθετος δείκτης καινοτομίας	Ανθρώπινο ι πόροι επιστήμης και τεχνολογίας	Διαβίου μάθηση	Μεταποίηση υψηλής τεχνολογίας	Υπηρεσίες υψηλής τεχνολογίας	Δημόσια Ε&Α	Ιδιωτική Ε&Α	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας
ΑΤΤΙΚΗ	0,46	111	19	51	79	95	27	13
KENTR. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,27	85	14	31	45	77	8	3
ΚΡΗΤΗ	0,26	69	18	9	40	148	3	2
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	0,23	73	14	17	40	126	9	3
ΗΠΕΙΡΟΣ	0,19	80	28	10	39	130	2	2
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	0,17	62	25	35	23	5	14	2
ΑΝΑΤΟΛ . ΜΑΚ - ΘΡΑΚΗ	0,13	62	14	13	28	65	9	7
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	0,10	74	27	19	18	36	5	1
ΠΕΛΛΟΠΟΝΗΣΟΣ	0,10	67	13	15	22	3	3 / 5 ?	3
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,07	74	-	15	33	11	1	3
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	0,04	61	-	10	90	32	1	0
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	0,01	53	-	19	18	5	2	4
ΝΗΣΙΑ ΙΟΝΙΟΥ	-	82	-	3	18	18	0	-
Μέσος όρος ΕΕ	0,55	100	100	100	100	100	100	100

Προκλήσεις: ΑΕΠ από Καινοτομία

Figure 1: Correlation of Regional Summary Innovation Index and GDP/capita

Source : {EC, 2003 #24}

Πολιτική καινοτομίας

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ 2000-2006

Στρατηγικές RIS, RITTS, RIS+	2
Regional Innovative Actions	1
Περιφ. Πόλοι Καινοτομίας	2
Άλλες συναφείς:	
GER D	2,32 %
ΕΠΙΧ ΕΙΡ.	0,52 %
ΚΕΝ. ΕΡΕΥ	1,05 %
ΑΕΙ	4,15 %

GER D	58,2 %	BUSI NESS	76,1 %	RESE ARC	62,3 %	HEI	43,6 %
-------	--------	-----------	--------	----------	--------	-----	--------

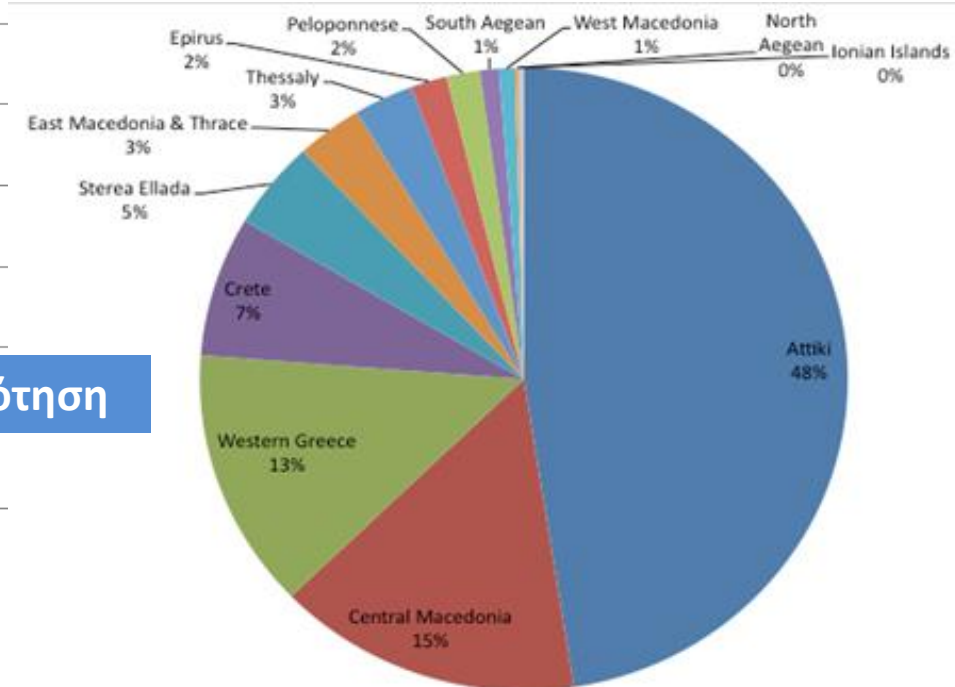
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ 2007 -2013

Άξονες Ε.Π.	Ευρώ	%
1.Προσβασιμότητα	124.004.029	23,44
2.Ψηφιακή σύγκλιση / Επιχειρηματικότητα	107.112.245	20,25
3.Βιώσιμη ανάπτυξη / Ποιότητα ζωής	286.243.726	54,11
4.Τεχνική βοήθεια	11.635.714	2,20

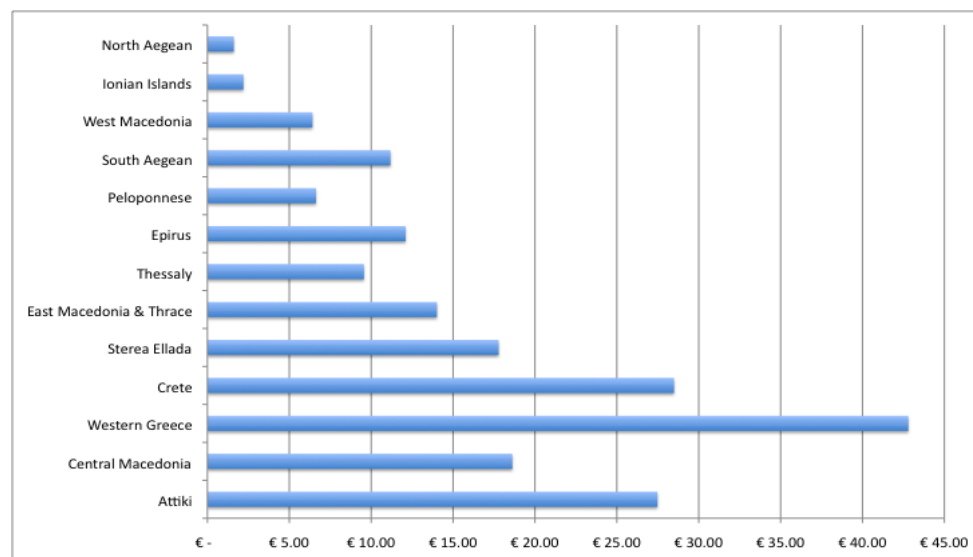
Τομεακές / τεχνολογικές προτεραιότητες 2014-2020

- ✓ Προώθηση της επιχειρηματικότητας, της αξιοποίησης νέων ιδεών, της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων μέσω θερμοκοιτίδων
- ✓ Ανάπτυξη και εφαρμογή νέων επιχειρηματικών μοντέλων για ΜΜΕ, ειδικά για διεθνοποίησή τους.
- ✓ Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης προηγμένων ικανοτήτων για νέα προϊόντα και υπηρεσίες.
- ✓ Ενίσχυση της ικανότητας των ΜΜΕ να συμμετέχουν στην καινοτομία.
- ✓ Ενίσχυση των υποδομών για ΕΤΑΚ, προώθηση κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.
- ✓ Προώθηση επιχειρηματικών επενδύσεων στον τομέα της ΕΤΑΚ και συνέργεια μεταξύ επιχειρήσεων όλων των κλάδων με κέντρα ΕΤΑ και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Πολιτική καινοτομίας 2007-2013

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ (μόνο ΓΓΕΤ)	Euro	%
Επιχειρήσεις	4.648.471	68,89
Οργανισμοί έρευνας	2.099.643	31,11
% του άξονα 2 του ΕΠ	7.001.114	6,54

Πολιτική καινοτομίας: Συστάσεις (1) **ΜΟΧΛΕΥΣΗ**

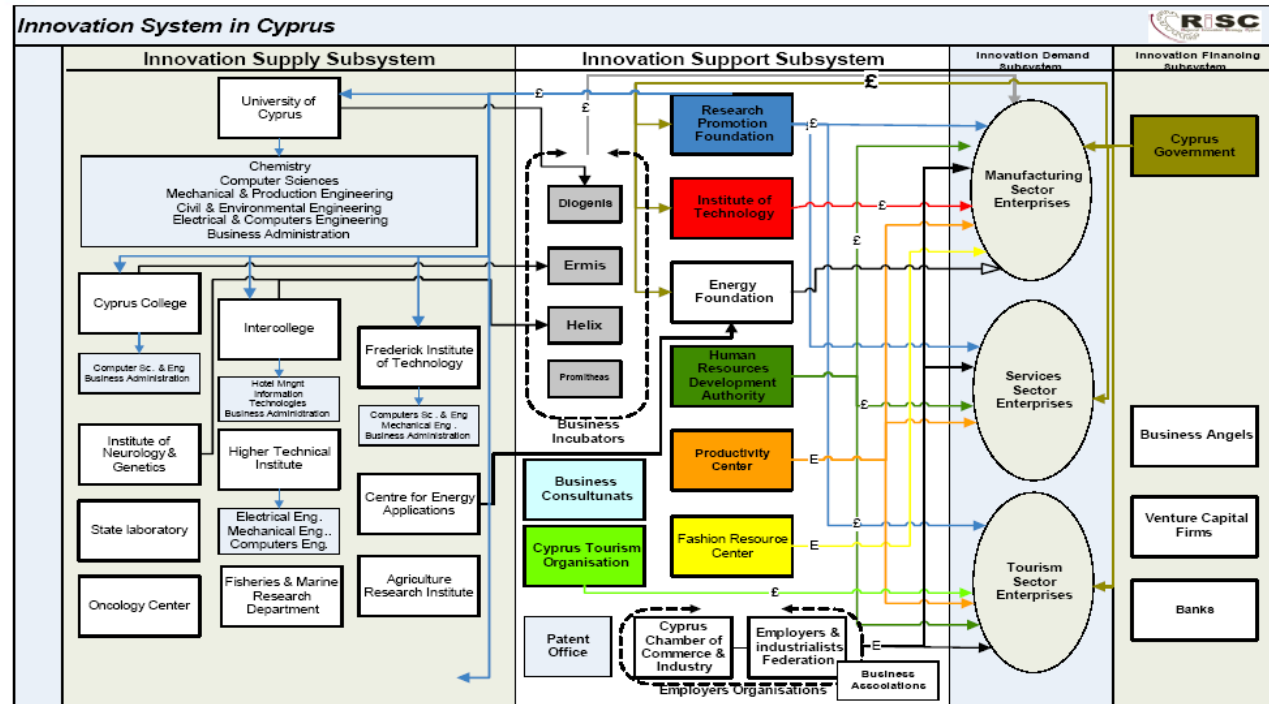
Να μην προσανατολισθούν πόροι σε νέες επενδύσεις υποδομών έρευνας και καινοτομίας, αλλά:

- Αποφυγή αποσπασματικών πρωτοβουλιών, χωρίς διαχρονική **συνέχεια!!**
- Ενίσχυση και **βελτίωση** της αποτελεσματικότητας **υφιστάμενων** δομών που δημιουργήθηκαν τις τελευταίες δεκαετίες.
- Συγχώνευση των διαφόρων ενδιάμεσων φορέων σε ένα **ενιαίο περιφερειακό οργανισμό** στήριξης καινοτομίας και επιχειρηματικότητας
- **ΑΝΟΙΚΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ:** Η χρηματοδότηση για την καινοτομία να επικεντρωθεί σε ένα περιορισμένο μεγάλων έργων καινοτομίας που να απευθύνονται / να είναι ανοικτά όλες τις επιχειρήσεις.
- Χρηματοδότηση συμβουλευτικών υπηρεσιών και οργανισμών διαμεσολάβησης μόνο σε σχέση με θέματα **εξαγωγών και πρόσβασης στη διεθνή αγορά.**

Συστάσεις (2): Επικέντρωση σε οικοσυστήματα

Οικοσυστήματα καινοτομίας είναι δίκτυα

- Ε & Α / δημιουργικότητας
- Παραγωγικής ικανότητα
- Χρηματοδότησης
- Εξαγωγικών αγορών

Παραδείγματα των οικοσυστημάτων:

● Clusters, κέντρα τεχνολογίας, συνοικίες τεχνολογίας, εκκολαπτήρια επιχειρήσεων, ανταγωνιστικών πόλων, κέντρα ικανοτήτων, πλατφόρμες ανάπτυξης νέων προϊόντων, ανοικτές πλατφόρμες καινοτομίας, έξυπνες συνοικίες της πόλης, Living Labs, επιχειρηματικές αλυσίδες αξίας.

Στόχοι σχετικά με οικοσυστήματα καινοτομίας: καινοτομία για όλους

- Εντοπισμός και χαρτογράφηση των οικοσυστημάτων
- Ανοικτή καινοτομία από χρήστες / εφοδιαστικές αλυσίδες / πελάτες
- Εισαγωγή τεχνογνωσίας και
- Εισαγωγή ικανοτήτων πρόσβασης σε διεθνείς αγορές

Συστάσεις(3): Πολιτική για πλατφόρμες καινοτομίας

- **Δράσεις στήριξης της καινοτομίας θα πρέπει να λάβουν τη μορφή «πλατφόρμας καινοτομίας».** Πλατφόρμες είναι πλαίσια πολλών ειδών (οργανωτικές, πόρων, υποδομών, ψηφιακές, χρηματοδότησης, κ.α.) που επιτρέπουν σε μεγάλο αριθμό φορέων να συμμετάσχουν σε πρωτοβουλίες καινοτομίας. π.χ. Ανοικτά εργαστήρια έρευνας, πλατφόρμα εξαγωγών, ανάπτυξης νέων προϊόντων, θερμοκοιτίδες κ.α.
- **Οι πλατφόρμες θα πρέπει να επιλέγονται** σε σχέση με (1) επιχειρηματικά μοντέλα για τη **βιωσιμότητα σε βάθος χρόνου**, (2) τη δημιουργία ικανοτήτων και τεχνογνωσίας στην περιοχή, (3) την προσφορά ολοκληρωμένων λύσεων για τεχνολογία-παραγωγή-αγορά-χρηματοδότησης (4) μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων, (5) συμμετοχή μεγάλου αριθμού δικαιούχων, και (6) συμβολή στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της Περιφέρειας.
- **Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα** μπορεί να είναι το βασικό μέσο εφαρμογής των πλατφορμών. Στις συμπράξεις, ο δημόσιος τομέας καθορίζει τους όρους συνεργασίας και παρέχει τη χρηματοδότηση, ενώ ο ιδιωτικός τομέας αναλαμβάνει τη διαχείριση και εξασφαλίζει μακροχρόνια λειτουργία της πρωτοβουλίας.

2.3. Πολιτική clusters

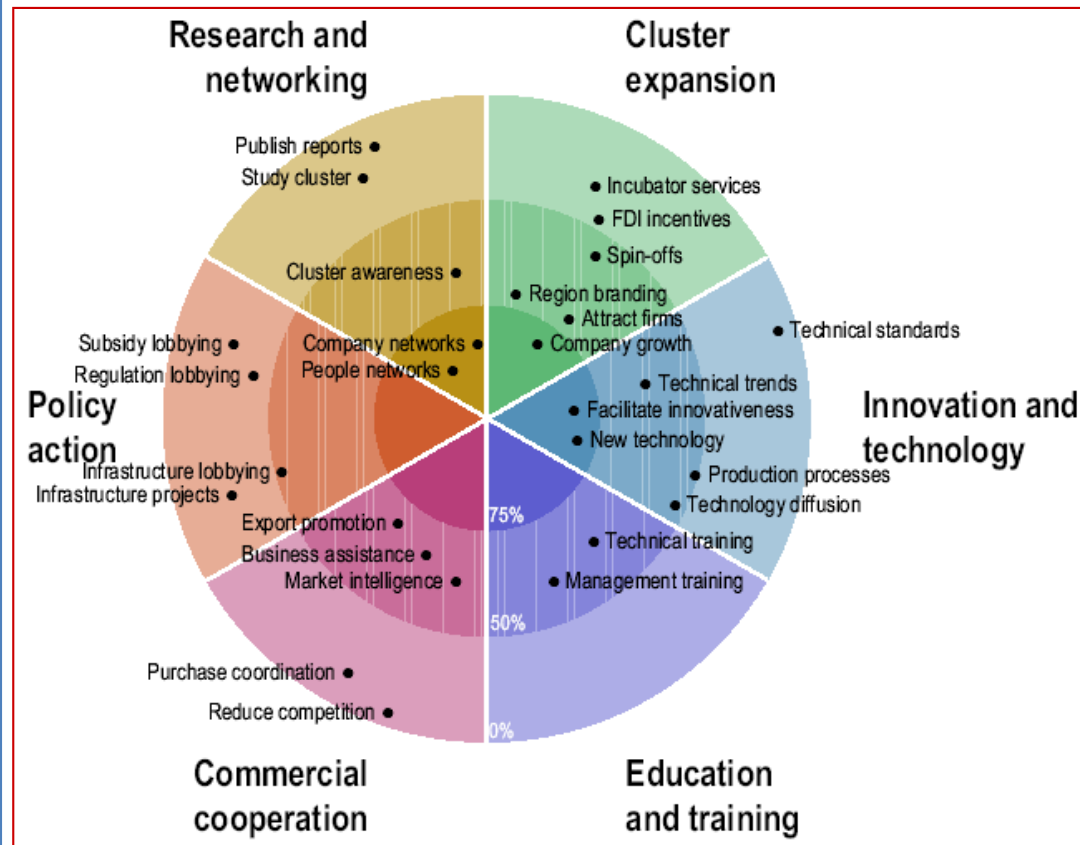
Clusters: Ορισμοί

- Ο Porter (1998) ορίζει το cluster ως «γεωγραφικές συγκεντρώσεις διασυνδεδεμένων ανεξάρτητων επιχειρήσεων και οργανισμών, σε συγκεκριμένο τομέα, που συνδέονται με κοινά και συμπληρωματικότητες, όπου επαρκείς πόροι και ικανότητες έχουν φτάσει σε ένα κρίσιμο όριο, που του δίνει μια θέση κλειδί σε ένα συγκεκριμένο οικονομικό κλάδο ή δραστηριότητα, με αποφασιστικό και βιώσιμο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με άλλους τόπους, ή ακόμα και μια παγκόσμια κυριαρχία σε αυτόν τον τομέα »
- Ο Rosenfeld (2002) προτείνει ότι ένα cluster είναι «μια γεωγραφικά οριοθετημένη συγκέντρωση ομοίων ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων, με ενεργά κανάλια ανταλλαγών, επικοινωνίας και διαλόγου, που μοιράζεται εξειδικευμένες υποδομές, αγορές εργασίας και υπηρεσίες, και οι οποίες αντιμετωπίζουν κοινές ευκαιρίες και απειλές».
- Σύμφωνα με τον Schwartz (2004) είναι ένα σύμπλεγμα, «μια περιφερειακή συγκέντρωση βιομηχανιών ή επιχειρήσεων που αποκτούν πλεονεκτήματα μέσω και λόγω της συγκέντρωσης».

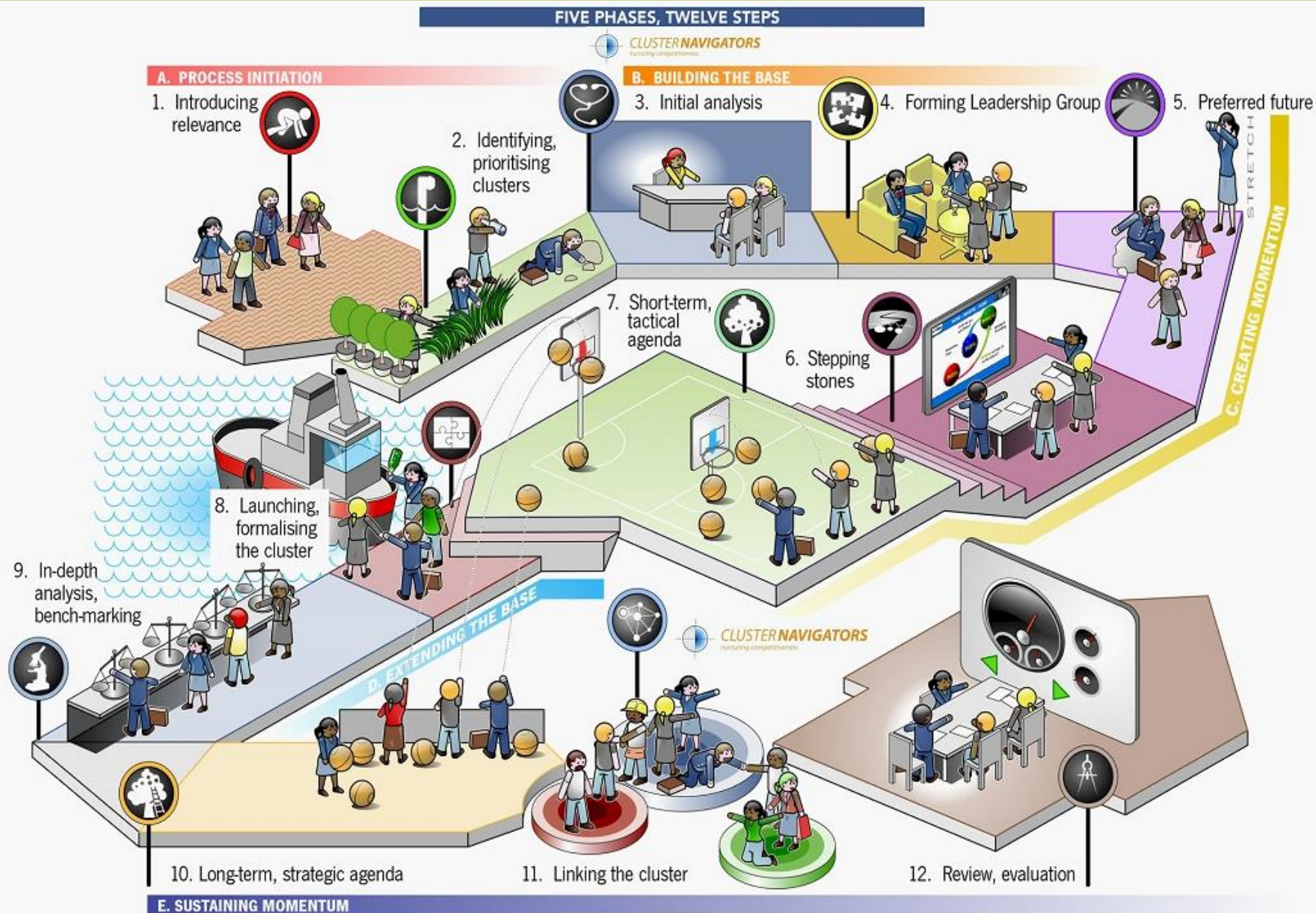
Clusters: προστιθέμενη αξία

Τα clusters μπορούν να προσφέρουν σε μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων

- Έρευνα και διασυνδέσεις με φορείς έρευνας,
- Τεχνολογική στήριξη και καινοτομία,
- Εκπαίδευση,
- Εμπορική συνεργασία και προώθηση προϊόντων,
- Επέκταση σε αγορές εξωτερικού
- Να ζητήσουν στοχευμένες πολιτικές

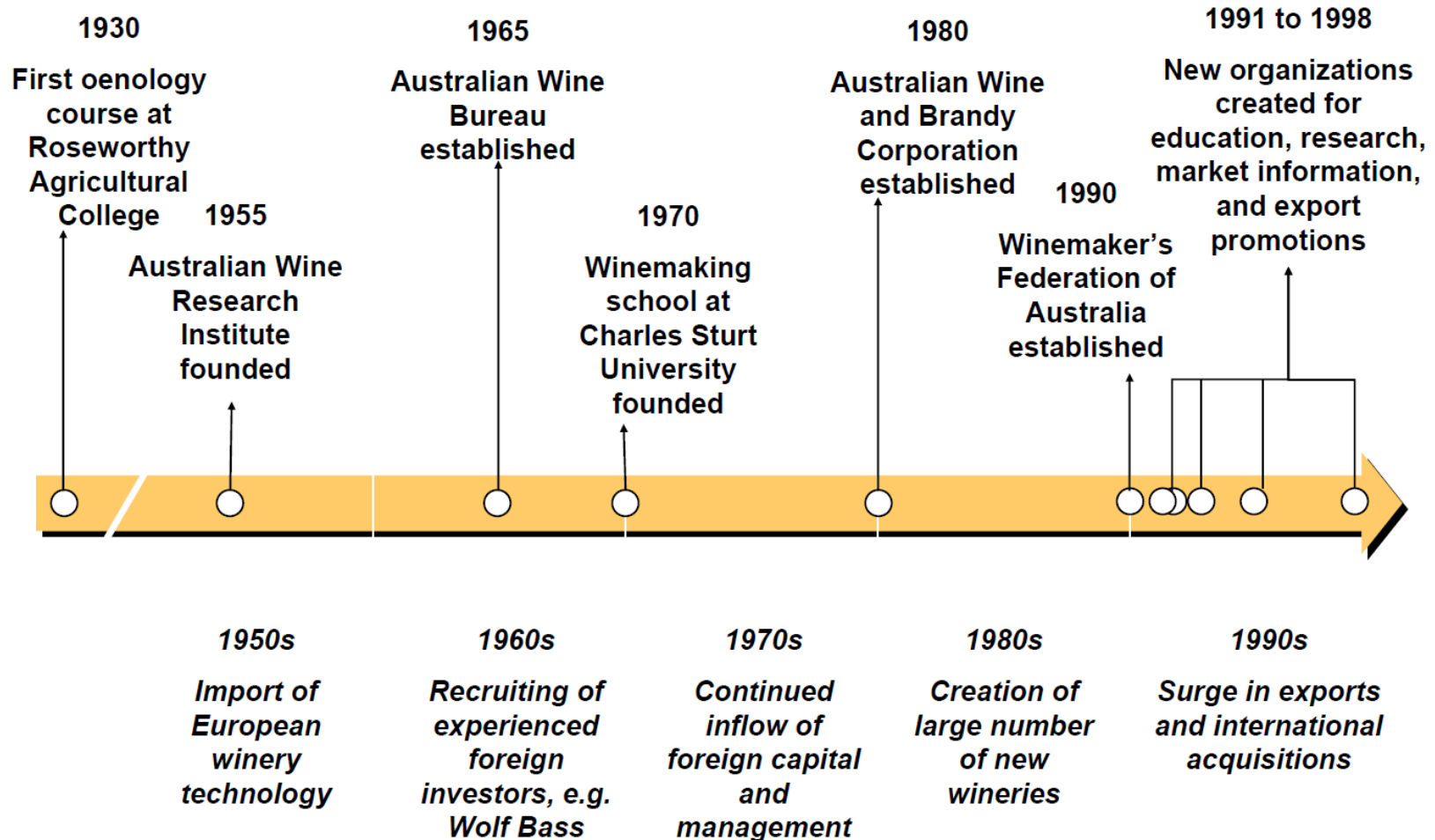
Clusters: Φάσεις και βήματα ανάπτυξης

Clusters: μια διαδρομή τεχνολογικής ανάπτυξης

thumbnail

The Australian Wine Cluster Milestones

Source: Michael E. Porter and Örjan Sölvell, The Australian Wine Cluster – Supplement, Harvard Business School Case Study, 2002

European Cluster Policy 01-22-08 CK

12

Copyright 2008 © Michael E. Porter

Clustering στη Θεσσαλία

Με βάση ποσοτικά στοιχεία του European Cluster Observatory, που αφορούν στο μέγεθος, εξειδίκευση και επικέντρωση των οικονομικών δραστηριοτήτων, στη Θεσσαλία εντοπίζονται clusters:

- στη Γεωργία και Κτηνοτροφία (3^{***})
- Αγροτικά προϊόντα και στον καπνό (2^{**})
- Επεξεργασμένα τρόφιμα και Κατασκευές (1^{*})
- Ενδυνάμει clusters τομέων πίνακα περιφερειακής εξειδίκευσης (βλ. 15)

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

- **Χαρτογράφηση των clusters**, εντοπισμό περιφερειακών συνεργασιών
- Ενίσχυση συνεργασίας μεταξύ clusters (τοπικά και διεθνή), σύνδεση με παγκόσμιες αλυσίδες αξίας
- Δημιουργία one-stop-shops εντός υφιστάμενων δομών για δυνητικούς επενδυτές / MME, start-ups: Ανάπτυξη φυτωρίων και δικτύων επιχειρηματικών αγγέλων.
- Ενίσχυση καινοτομίας στον τουρισμό και διασυνδέσεων με άλλους παραγωγικούς τομείς (βιο-αγρο-τρόφιμα, τέχνες, design, ΤΠΕ)
- Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας των MME στους τομείς της γεωργίας και της αλιείας και ειδικά της υδατοκαλλιέργειας

2.4. Πολιτική ΤΠΕ, ψηφιακών δικτύων, e-υπηρεσιών

ΤΠΕ στη Θεσσαλία

- Η ζήτηση για προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ είναι αναιμική, λόγω των χαμηλών εισοδημάτων, έλλειψης "ψηφιακών" δεξιοτήτων. Χρήση υπολογιστή και Διαδικτύου (29%) μεταξύ των χαμηλότερων στην Ελλάδα και πολύ κάτω του μ.ο. της ΕΕ.
- Έχουν υλοποιηθεί έργα ΜΑΝ, δημοτικών ασύρματων hot-spots, και εφαρμογές για ανάπτυξη περιεχομένου για άτομα με ειδικές ανάγκες, ψηφιοποίηση των πολιτιστικών αρχείων, διαχείριση φυσικών καταστροφών, δικτύωση ΑΕΙ, και με το ΕΔΕΤ.
- Λίγες επιχειρήσεις ΤΠΕ στην περιοχή, με έμφαση στην ολοκλήρωση του συστήματος, συντήρηση και υποστήριξη λογισμικού για τις κρατικές υπηρεσίες καθώς και για τις άλλες τοπικές επιχειρήσεις.

Συστάσεις (1): ΤΠΕ κατά κλάδο

Σημαντικές δυνατότητες για βελτίωση των επιχειρήσεων μέσω χρήσης ΤΠΕ και νέων δυνατοτήτων που προσφέρει το cloud, ανοικτά δεδομένα, εξελίξεις στις τεχνολογίες διαδικτύου.

● **Πρωτογενή τομέας:** Σημαντικές δυνατότητες βελτίωσης για έλεγχο της ποιότητας, διοίκηση, παρακολούθηση, εμπορία, σήμανση, ιχνηλάτηση, συστήματα πιστοποίησης.

● **Μεταποίηση.** Μπορεί να υποστηριχθεί από ΤΠΕ με εφαρμογή αυτοματισμών, ελέγχου και παρακολούθησης, μείωση κόστους με ηλεκτρονικές προμήθειες, αυτοματισμούς διασφάλισης της ποιότητας. Νέας γενιάς ERP και CRM εργαλεία, σύγχρονες πλατφόρμες e-commerce και δημόσιων προμηθειών. Αξιοποίηση social media για σχεδιασμό, προώθηση προϊόντων, ανακάλυψη νέων αγορών.

● **Τουρισμός και πολιτισμός:** προβολή τουριστικών προορισμών με νέα ψηφιακά μέσα, ελαχιστοποίηση του κόστους διαχείρισης και δαπάνης διαφήμισης, πολλές ομάδες στόχου για επέκταση της τουριστικής περιόδου.

● **Μεταφορές:** Σύγχρονες έξυπνες προσεγγίσεις μεταφοράς για να ελαχιστοποιηθεί το κόστος του ταξιδιού, η μείωση της κατανάλωσης των ορυκτών καυσίμων,.

● **E-government :** Υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και apps, συμβολή στην αποτελεσματικότητα και διαφάνεια.

Συστάσεις (2): Ευρυζωνικά δίκτυα – Cloud - FOSS

● Χρειάζεται **καταγραφή** και ενημέρωση για την πρόοδο υλοποίησης, τη λειτουργία μητροπολιτικών δικτύων και άλλων υποδομών ευρυζωνικότητας που χρηματοδοτήθηκαν μέχρι σήμερα.

● Εκτίμηση **του κόστους – οφέλους** από την ανάπτυξη τοπικών ευρυζωνικών δικτύων, καθώς ευρυζωνικότητα προσφέρουν ιδιώτες πάροχοι. Ευρυζωνικά “FttH-ready” σε βιομηχανικές ζώνες.

● Χρειάζεται **συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα σε δραστηριότητες** ΤΠΕ ώστε να βελτιωθεί (1) η κοινοτική χρηματοδότηση μέσω μόχλευση και (2) η βιωσιμότητα των προϊόντων και υπηρεσιών. **ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ**

➤ **ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΕ ΔΙΚΤΥΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ**

Ερωτήματα για συζήτηση

- Ποιες είναι **οι βασικότερες επενδύσεις** σε ΤΠΕ και στην ψηφιακή οικονομία που έχουν πραγματοποιηθεί στην περιφέρειά σας?
- Ποια είναι τα βασικότερα εργαλεία και οι **κυριότερες λύσεις ΤΠΕ** που έχουν εφαρμοστεί σε:
 - ❖ Γεωργία και καλλιέργειες
 - ❖ Μεταποίηση
 - ❖ Μεταφορές
 - ❖ Ενέργεια και Περιβάλλον
 - ❖ Τουρισμός και Πολιτισμός
 - ❖ Πόλεις
- Υπάρχει ανάπτυξη στην περιφέρειά σας **ευρυζωνικών δικτύων υψηλής ταχύτητας και υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους** (cloud-based services)?
- 4. Ποιες είναι οι **προτεραιότητες** για τα ψηφιακά δίκτυα, τις εφαρμογές και τις **ηλεκτρονικές υπηρεσίες** στην περιφέρειά σας?

2.5. Διακυβέρνηση στρατηγικής RIS3

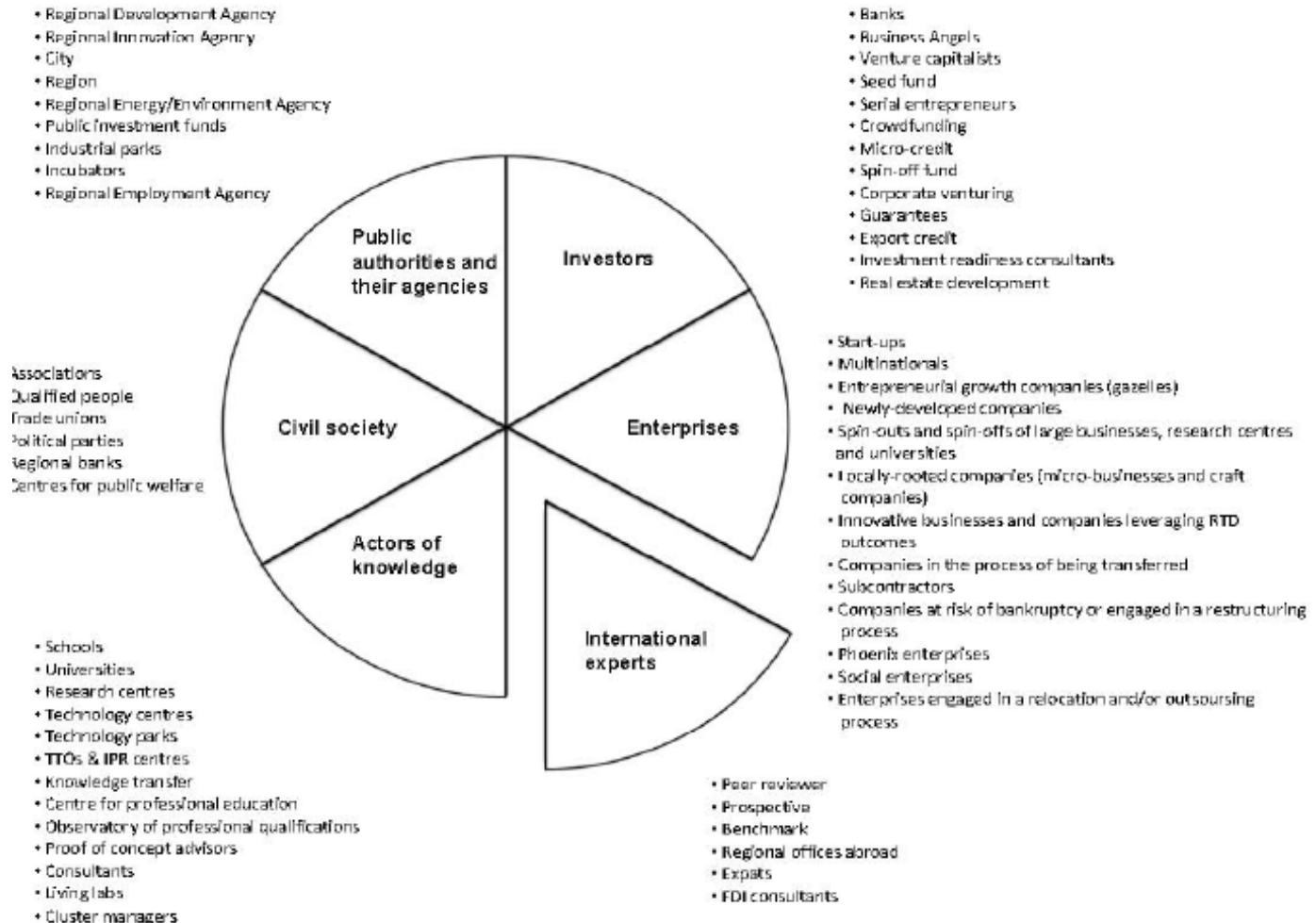
- Εκ των κάτω
- Ιδιωτικός τομέα
- Περιφερειακό – εθνικό

Διακυβέρνηση: Εκ των κάτω

Ξεκινώντας ένα RIS3 είναι απαραίτητο να καθοριστεί η διαδικασία λήψης αποφάσεων και διοίκησής του.

Η πλευρά της ζήτησης - καινοτομία από χρήστες και καταναλωτές - πρέπει να εκπροσωπείται, όπως αυτή της προσφοράς.

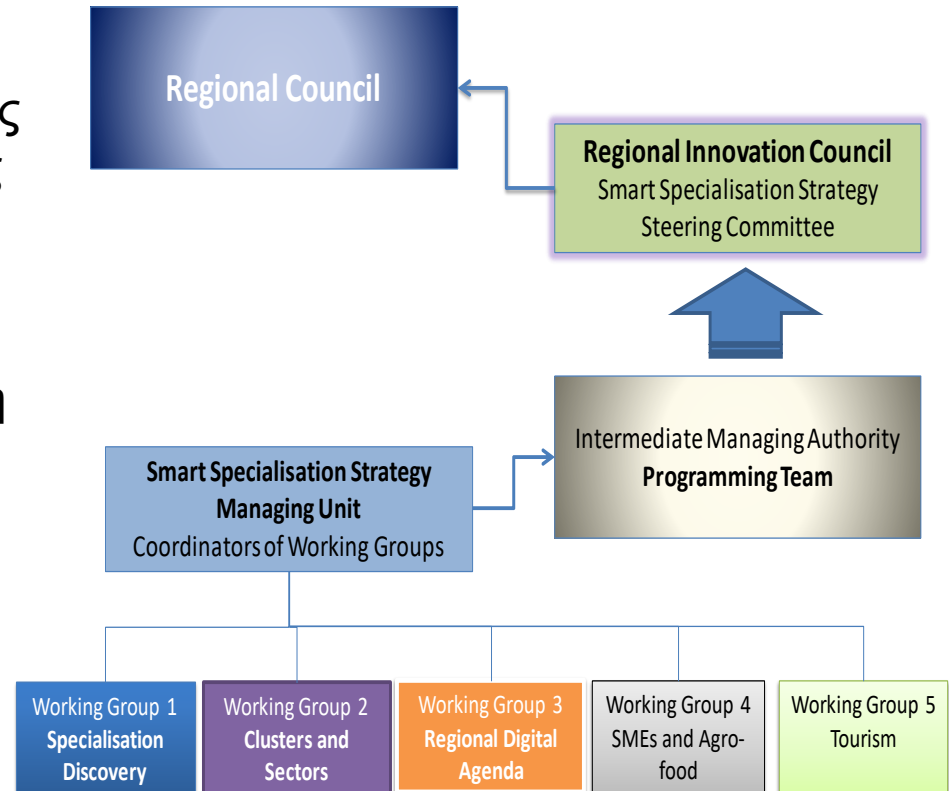
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΓΝΩΣΕΩΝ

Διακυβέρνηση RIS3: Περιφερειακή / εκ των κάτω

Διοίκηση τριών επιπέδων

1. Το Περιφερειακό Συμβούλιο (ΠΣ) ως θεσμό απόφασης / επικύρωσης της στρατηγικής.
 2. Την **Περιφερειακή Επιτροπή Καινοτομίας** με τη συμμετοχή των φορέων (4απλή έλικά) για εισήγηση της στρατηγικής στο ΠΣ.
 3. Θεματικές ομάδες εργασίας για βασικά θέματα της έξυπνης εξειδίκευσης και συντονισμό από την ΕΔΑ
- Καθώς η Εξ.Εξειδ. αφορά στον εκσυγχρονισμό και διαφοροποίηση των παραγωγικών κλάδων της Περιφέρειας, **ηγετικό ρόλο στον καθορισμό των προτεραιοτήτων πρέπει να έχουν οι επιχειρηματίες και ο ιδιωτικός τομέας.**

🌱 Ανεξάρτητα από ποιός συμμετέχει στο RIS3, η διαδικασία πρέπει να βασίζεται σε διάλογο και στη συμφωνία των εταίρων.

Επιτροπή Καινοτομίας: Διαφανή κριτήρια επιλογής

Επιδόσεις

Επιλογή επιχειρήσεων

- Μεγάλος κύκλος εργασιών
- Υψηλός ρυθμός ανάπτυξης
- Μεγάλες εξαγωγές
- Συμμετοχή σε έργα E&A FP
- Πετυχημένα start-ups

Εργαστήρια E&A

- ⊕ Προσανατολισμός στη βιομηχανική έρευνα
- ⊕ Συμβόλαια με επιχειρήσεις
- ⊕ Μεγάλη δραστηριότητα σε FP
- ⊕ Διαχείριση ερευνητικών υποδομών και test-beds

Θεσμικά

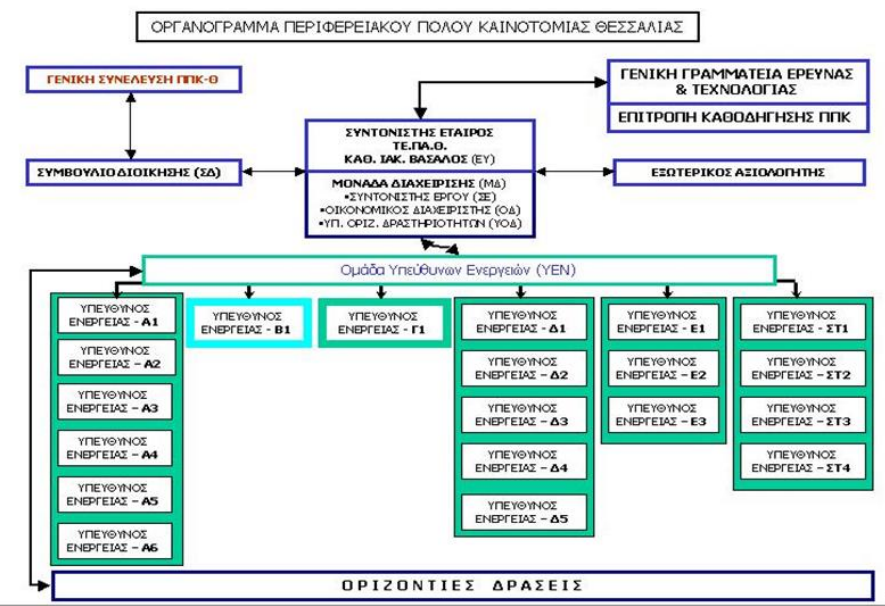
Δημόσια διοίκηση

- ⊕ Περιφερειακές αναπτυξιακές εταιρείες
- ⊕ Εκπροσώπηση των γεωγραφικών ενοτήτων
- ⊕ Ικανότητα διαχείρισης έργων

ΜΚΟ

- Ανοικτές πρωτοβουλίες / open coffee
- Δίκτυα παραγωγών
- Μη κερδοσκοπικές πρωτοβουλίες γνώσης
- Πρωτοβουλίες open source

Επιτροπή Καινοτομίας: ΠΠΚ Θεσσαλίας

Σύνθεση του Συμβουλίου Διοίκησης του Περιφερειακού Πόλου Καινοτομίας Θεσσαλίας

Α/Α	ΤΑΚΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ	ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ /ΦΟΡΕΑΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ /ΦΟΡΕΑΣ
1.	κ. Βασίλας Ιάκωβος, Πρόεδρος Δ.Σ. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Α.Ε.	κ. Χούστης Ηλίας, Πρόεδρος Δ.Σ. Κ.Ε.ΤΕ.Α.Θ.
2.	κ. Πατπής Αναστάσιος, Δ/ντής Περιφέρειας Θεσσαλίας ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	κα Βρακοπούλου Κων/να, Στέλεχος ΕΥΔΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
3.	κ. Γουργουλιάνης Κων/νος, Αντιπρύτανης ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	κ. Κίττας Κων/νος, Καθηγητής Τμήματος Γεωπονίας, Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
4.	κ. Χούστης Ηλίας, Πρόεδρος Δ.Σ. Κ.Ε.ΤΕ.Α.Θ.	κ. Μαλίζος Κων/νος, Δ/ντής Ινστιτούτου IBET Κ.Ε.ΤΕ.Α.Θ.
5.	κ. Ρώμνιος Νικόλαος, Πρόεδρος Δ.Σ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	κ. Σπηλιώπουλος Γεώργιος, Πρόεδρος Δ.Σ. ΚΕΤΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
6.	κ. Δοντάς Απόστολος, Πρόεδρος Δ.Σ. & Δ/νων Σύμβουλος ΕΠΙΛΕΚΤΟΣ Α.Ε.Β.Ε. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΛΩΣΤΟΫΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ	κ. Παπαγεωργίου Γεώργιος Στέλεχος ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ Α.Ε. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΛΩΣΤΟΫΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ
7.	κ. Διδάγγελλος Γεώργιος, Πρόεδρος Δ.Σ. ΑΦΟΙ Δ. ΔΙΔΑΓΓΕΛΟΥ – Ν. ΕΞΑΡΧΟΣ Α.Ε. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΠΟΤΩΝ	κ. Αντωνόπουλος Απόστολος Πρόεδρος Δ.Σ. ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ «ΤΡΙΚΚΗ» ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΠΟΤΩΝ
8.	κ. Κοκκινούλης Αθανάσιος, Πρόεδρος Δ.Σ. ΕΝΩΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ – ΤΥΡΝΑΒΟΥ – ΑΓΙΑΣ	κ. Παλαιολόγος Παναγιώτης Πρόεδρος & Δ/νων Σύμβουλος ΑΛΕΞ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ Α.Β.Ε.Ε. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΩΝ
9.	κ. Παπαδούλης Απόστολος, Εκτελεστικός Πρόεδρος ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ & ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	κ. Αδαμόπουλος Αντώνιος, Πρόεδρος Δ.Σ. ALFA WOOD Α.Β.Ε.Ε. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΞΥΛΟΥ & ΕΠΙΠΛΟΥ

Βασικές ερωτήσεις

🌿 **Πώς να συντονιστούν η εθνική και περιφερειακή λήψη αποφάσεων; Ποια διάκριση ρόλων και αρμοδιοτήτων?**

🌿 Πώς να επιτευχθεί μια γρήγορη χαρτογράφηση του περιφερειακού οικοσυστήματος πρόσβασης στη γνώση?

🌿 Πώς να συσταθεί η συνολική δομή διακυβέρνησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)?

🌿 Με ποια κριτήρια θα γίνει η επιλογή των μελών για τις διαφορετικές βαθμίδες της στρατηγικής RIS3?

🌿 **Πώς να επιτευχθεί ο ηγετικός ρόλος του ιδιωτικού τομέα?**

🌿 Πώς να αξιοποιηθεί η εμπειρία / συνέχεια με τις προηγούμενες πρωτοβουλίες για "εκ των κάτω" καινοτομία (RIS - RPIA)?

Ευχαριστούμε
για το
ενδιαφέρον σας